

Jaarverslag IVN afdeling Groningen Haren

In dit jaarverslag leest u alles over de boeiende activiteiten die onze werkgroepen en actieve vrijwilligers afgelopen jaar hebben ondernomen.

Er waren voor jong en oud veel excursies, activiteiten en cursussen, en ook een nieuwe-leden excursie in het Stadspark. Ook hebben er weer een groot aantal gratis toegankelijke lezingen plaatsgevonden, deze zijn een groot succes.

Minder zichtbaar, maar zeker niet minder belangrijk zijn de politieke overleggen rondom groenbeleid en natuurbescherming waar met name de werkgroep Stadsecologie zich actief mee bezighoudt. In 2024 is veel aandacht besteed aan de Gemeentelijke Ecologische Structuur (GES), waar wij een zienswijze voor hebben geschreven en hebben gedeeld via de formele inspraakronde van de gemeente.

Verder hebben we een nieuwe werkgroep aan onze afdeling kunnen toevoegen, namelijk de werkgroep Insect en meer! We zijn erg benieuwd naar hun activiteiten in het komende jaar.

Dank aan alle IVN'ers die hun bijdrage leveren aan onze actieve afdeling.

De samenstelling van het Dagelijks en Algemeen Bestuur in 2024:

- Voorzitter (DB): Julia Hooorman (vanaf 10-04-2024)
- Secretaris (DB): Edda Kammenga
- Penningmeester (DB): Bert Bemer
- Ledenadministratie (AB): Frans Kromme
- Vogelwerkgroep (AB): Fokke Veenstra/Maaïke Everink
- Plantenwerkgroep (AB): Ernst Flentge
- Werkgroep Wilde plantentuinen (AB): Ernst Flentge
- Werkgroep Natuur en meer! (AB): Edda Kammenga/Hiltje Kamminga
- Stadsecologie (AB): Jan v.d. Til
- Natuurkids (AB): Lianne v.d. Brand

Dagelijks bestuur 2024 en termijnen

	Wie	Aantredend	Aftredend	Herkiesbaar
Voorzitter	Julia Hoorman	10-04-2024	2027	
Penningmeester	Bert Bemer	2018	12-03-2025	nee
Secretaris	Edda Kammenga	1-05-2023	2026	
Algemeen bestuurder a.i.	Willem de Boer	11-06-2024		

Jaarverslag Dagelijks Bestuur 2024

Afgelopen jaar kwamen het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur met de coördinatoren van de werkgroepen vijf keer bij elkaar. In dit overleg informeren we elkaar over de voorbereiding, afstemming en uitvoering van ieders IVN-activiteiten. We discussiëren over welke richting we uit gaan en keuzes die gemaakt moeten worden en inspireren elkaar.

Het Dagelijks Bestuur kwam dit jaar 4x bijeen voor gedachtevorming en bespreken actuele zaken.

3x per jaar is onze afdeling aanwezig bij het IVN Regio-overleg met de professionele tak van de IVN en alle noordelijke IVN-afdelingen. Op de agenda staan informatie over provinciale ontwikkelingen, landelijke thema's, overleg en uitwisseling van ideeën tussen de plaatselijke afdelingen.

We hebben in de loop van dit jaar Willem de Boer bereid gevonden om deel te nemen aan het Dagelijks Bestuur als interim algemeen bestuurder en potentieel opvolger van de aftredend penningmeester Bert Bemer. Tijdens de ALV kan de benoeming als nieuwe penningmeester door de ALV goedgekeurd worden.

Werkgroep Stadsecologie 2024

Leden Werkgroep

Ankie Schmidt, Ans Meiners, David van der Kellen (nieuw lid december 2024) Folkert Bakker, Gerard Smeding, Jan van der Til, Jos Idema, Julia Hoorman (nieuw lid maart 2024), Lammert Tiesinga, Noel Swennenhuis, Paul Kusters

Inleiding

In 2024 heeft de Werkgroep Stadsecologie zich wederom intensief ingezet voor het behoud en de versterking van natuur en groen in de gemeente Groningen. We waren betrokken bij diverse initiatieven, overleggen en projecten, met bijzondere aandacht voor het Gemeentelijk Groenoverleg, de ontwikkelingen in het Stadspark, de Gemeentelijke Ecologische Structuur (GES) en de groenplannen voor de nieuwe wijk Stadshavens.

Betrokkenheid bij Beleidsontwikkeling

Dit jaar hebben we actief bijgedragen aan de gesprekken over het groenbeleid in de gemeente via het Gemeentelijk Groenoverleg. We gaven onze visie op de ontwikkelingen rondom het Stadspark, het nieuwe Bomenbeleid van de gemeente en de Gemeentelijke Ecologische Structuur (GES). Via het Dagelijks Bestuur (DB) hebben we onze input geleverd op het Ontwerp-omgevingsprogramma GES. Ook waren we betrokken bij discussies over het verdwijnen van het Betonbos en de mogelijke compensatie bij de Sluiskade.

Daarnaast hebben we een position paper ingediend voor het Gemeentelijk Groenoverleg, waarin we duidelijkheid vroegen over de status en organisatie van het overleg. We ervoeren het overleg vaak als eenrichtingsverkeer en willen in 2025 voortbouwen op deze discussie om het overleg gelijkwaardiger en effectiever te maken.

Evenementen en Activiteiten

In 2024 organiseerden we een goed bezochte lezing over het nut van bomen en een lezing over de Tiny Forest-projecten van IVN. Daarnaast waren er plannen voor een filmavond ter gelegenheid van de Week van de Biodiversiteit, maar helaas werd deze geannuleerd wegens te weinig belangstelling. We organiseerden tevens een fietsexcursie 'Natuur in de Stad' en 'Natuurinclusief Bouwen' voor NGO.

Natuurinclusief bouwen

Om na te gaan wat er inmiddels terechtkomt van het gemeentelijk streven naar natuurinclusief bouwen hebben we een achttal recent afgeronde bouwprojecten in de stad onderzocht. Het betreft complexen van woningen en appartementen. De conclusie is dat er behalve de inbouw van voorzieningen voor vogels en vleermuizen nog weinig terechtkomt van natuurinclusief bouwen. Met name groene daken en groene gevels ontbreken volledig. In enkele projecten is wel aandacht voor biodiversiteit door bloemrijke velden, insectenhôtels en inpassing in de natuurlijke omgeving. Een volledige rapportage is te vinden op onze afdelings-IVN website. Een samenvatting is te lezen in de Groeningen (januari 2025). We verzorgden een excursie natuurinclusief bouwen voor leerlingen van het Praedinius-gymnasium.

Interne Organisatie en Werkverdeling

Dit jaar hebben we regelmatig overlegd met het DB over de rol van activisme binnen IVN en de afstemming (indien nodig) van ons werk met de professionele tak van IVN. Er is binnen de werkgroep steeds meer aandacht voor de vraag of bepaalde taken wel op de schouders van vrijwilligers mogen rusten. We benadrukten het belang van goede afstemming bij juridische kwesties en pleitten voor een meer professionele communicatie, waaronder het gebruik van een centraal IVN-e-mailadres in plaats van persoonlijke e-mailadressen.

Stadspark

In het Stadspark vonden belangrijke ontwikkelingen plaats. De Omgevingswet ging op 1 januari 2024 in en de Gemeente ontwikkelt een Omgevingsplan. We volgden het onderzoek naar de effecten van grootschalige evenementen op de natuurwaarden in het park, uitgevoerd door Bureau Altenburg & Wymenga. Dit onderzoek bevestigde de hoge biodiversiteit in het park, met tientallen broedvogelsoorten en vleermuissoorten. De schouwgroep Stadspark kwam twee keer bijeen en de voortzetting van deze groep wordt momenteel besproken. Wat betreft waterbeheer werden de baggerwerkzaamheden afgerond, maar de watercirculatie in het park blijft problematisch. Er zijn echter verbeteringen doorgevoerd, zoals de aanleg van een trailerhelling en een nieuwe stuw om de watercirculatie te bevorderen.

Evenementen en Bezwaren

Hoewel er in 2024 geen grootschalige evenementen plaatsvonden, bleven we betrokken bij ontwikkelingen die impact hadden op het milieu zoals de nieuwbouwplannen van Noorderpoort. We tekenden in september bezwaar aan tegen de uitbreiding en de geluidsnormen van het Hullabaloo Festival in het Springerpark. De uitwerking van de Visie Stadspark werd uitgesteld naar 2025, maar we blijven kritisch en betrokken bij de verdere ontwikkelingen.

Teambuilding en Interne Reflectie

In september 2024 hielden we een teambuildingavond, waarin we reflecteerden op onze samenwerking en werkprocessen. We besloten om deze teambuilding jaarlijks te herhalen. Gedurende het jaar kwamen we zes keer bij elkaar: vier reguliere vergaderingen, één teambuilding en één extra vergadering om onze reactie op de GES te bespreken. De communicatie tussen werkgroepleden vond voornamelijk digitaal plaats. We streven ernaar om de communicatie verder te verbeteren, onder andere door e-mailberichten beter te bundelen en te archiveren.

Aandachtspunten voor de Toekomst

We blijven reflecteren op onze interne organisatie, de verhouding tot het Algemeen Bestuur en onze rol binnen IVN. In 2024 is er meer duidelijkheid gekomen over ons mandaat, maar we blijven pleiten voor verdere verbetering in de afstemming met het landelijke bestuur en de professionele tak van IVN. Tevens vragen we aandacht voor een structurele regeling van het voorzitterschap, secretariaat en de notulencoördinatie, om de kwetsbaarheid van onze interne organisatie te verkleinen.

Ambities

In 2025 willen we invloed blijven uitoefenen op het groenbeleid. Een belangrijk nieuw accent daarbij zal de rol van water in de gemeente zijn en de ecologische kwaliteit en waarde ervan. Daarnaast streven we ernaar om minimaal twee lezingen en een excursie te organiseren. Ook hebben we de ambitie om opiniestukken te schrijven over groen en ecologie in onze gemeente.

Conclusie

2024 was een jaar van belangrijke ontwikkelingen en uitdagingen voor de Werkgroep Stadsecologie. We blijven ons inzetten voor het behoud van natuur en groen, het versterken van burgerparticipatie en het verbeteren van onze interne organisatie. We kijken uit naar verdere samenwerking in 2025 en blijven ons actief inzetten voor de ecologische vraagstukken en groeninitiatieven in de gemeente Groningen.

IVN Groningen Haren Werkgroep Stadsecologie februari, 2025

Jaarverslag 2024 werkgroep Natuur en meer!

De werkgroep bestaat eind 2024 uit Esther van Barneveld, Janny Dekker, Edda Kammenga, Hiltje Kamminga, Riët Knol, Frans Kromme, Alette Leidekker, Ingeborg Ross, Margreet Schaaf, Gerry van der Stege en Denise Humalda (slapend lid).

Onze werkgroep deelt haar enthousiasme over hoe in de natuur alles samenhangt en elkaar beïnvloedt.

Natuur, educatie, beleven en ontspannen staan centraal. Daarnaast hebben we aandacht voor de actualiteit, cultuurhistorie, kunst of wetenschap.

We hebben dit jaar weer een vruchtbaar jaar gehad qua activiteiten en werkgroepleden. Twee leden hebben dit jaar de werkgroep verlaten i.v.m. prioriteiten bij andere bezigheden.

Naast een aantal vertrouwde activiteiten die we ook in eerdere jaren hebben gedaan, zijn er dit jaar weer nieuwe initiatieven ontwikkeld. Vrijwel alle excursies waren volgeboekt met 12-15 deelnemers. Ook de lezingen bij Terra MBO waren een groot succes, met ruim 40 deelnemers per keer. Hier kwamen veel nieuwe gezichten op af.

Net als vorig jaar hebben Ben Westerink en Gert Jan Huisjes onder de vlag van Natuur en meer! een Paddenstoelencursus gegeven. Ook deze keer deden weer het maximum van 25 deelnemers mee.

Activiteiten 2024

- 20 maart: Excursie stadsfossielen
- 21 maart: Een wandeling voor 32 personen in het Sterrenbos. Dit was een besloten wandeling in twee groepen op verzoek van een DUO-medewerker die 25 jaar in dienst was.
- 3 april: Lezing 'De wondere wereld van mieren' door Diliaan Weelink
- 25 april: Lezing 'Een jaar uit het leven van een bijenvolk' door imker Henk de Jong Posthumus
- 28 april: Wandeling op verzoek vanuit het A-kwartier n.a.v. de Noorderplantsoenwandelingen van Hiltje en Ike.
- 4 mei: Wandeling Martinikerk voor de gemeenteleden van de kerk. Ze wilden dit doen omdat ze vonden dat ze als gemeente ook een verantwoordelijkheid hadden voor het behoud van de natuur, dus ze wilden graag dat hun leden meer kennis van de natuur en van het belang van natuur kregen.

- 12 mei: Zonsopgangwandeling in de Onlanden rond Matsloot
- 9 juni: Faunapassages en faunaverbindingen: een fietsexcursie langs Meer en Natuur
Rondom het Paterswoldsemeer keken we naar ecologische verbindingzones en oplossingen om veilige passages mogelijk te maken.
- 17 juni: Wandeling 'Van Plant naar Medicijn' in de Hortus (voor Hortus Vrijwilligers). Deze wandeling werd gegeven door Janny, Riët, Esther en Susan. Zij hadden dit onderwerp als eindopdracht voor het Natuurgidsenopleiding gedaan.
- 26 juni: Excursie Archeologisch wandelpark 'De Vork'
- 29 juni: Nachtexcursie op de fiets door de Onlanden
- 21 juli: Fiets- en wandelexcursie langs de loop van de Hunze
- 25 sep: Lezing wespen: ecologisch belangrijk en fascinerend door Sjoert Fleurke
- 10 okt: Cultuurhistorische fietstocht door het Reitdiepgebied

Foto Frans Kromme

- Okt/nov: Paddenstoelencursus. Drie cursusavonden en drie excursies. Met dank aan Ben Westerink en Gertjan Huisjes.
- 3 nov: Fiets- en wandelexcursie langs de loop van de Hunze
- 20 nov: Herfstwandeling langs Hoornsemeer en Hoornsedijk (in de stromende regen, en iedereen die zich had opgegeven was aanwezig!)
- 18 dec: Lezing Korstmossen door Lukas Verboom
- 19 dec: Excursie over Korstmossen in het Stadspark door Lukas Verboom
- Iedere 2e zondag van de maand excursie in het Noorderplantsoen. Deze wandeling wordt gegeven door Hiltje en Ike van de plantenwerkgroep (of een vervanger), en heeft iedere keer een insteek die past bij het seizoen.

We hopen in 2025 weer een grote diversiteit aan activiteiten te ontwikkelen en hiermee veel deelnemers te trekken die we kunnen enthousiasmeren en meenemen in alles wat ons boeit en nieuwsgierig maakt.

Jaarverslag 2024 werkgroep Natuurkids

Voor je ligt het jaarverslag 2024 van de werkgroep Natuurkids van IVN afdeling Groningen-Haren. De werkgroep Natuurkids organiseert natuuractiviteiten voor kinderen van ± 6 t/m 12 jaar. Activiteiten zijn laagdrempelig en gratis.

Bezetting

De werkgroep Natuurkids bestaat uit:

- Ankie Schmidt
- Lianne van den Brand
- Anouk Marsman

Daarnaast hebben we een vrijwilligerspool van zes personen die af en toe helpen bij activiteiten. Omdat de werkgroep klein is, is het soms lastig om alle activiteiten en voldoende bemensing te organiseren.

Activiteiten en jaarkalender

De werkgroep organiseerde in 2024 de volgende activiteiten:

- 3 februari: Uilenballen pluizen
- 16 maart: Pluk de lente!
- 20 april: Vleermuizen spotten
- 1 mei: Mini Natuurfestival
- 26 mei: BiotOpenDag
- 8 juni: Slootjesdag
- 26 juli: BioTOPvakantie
- 28 september: Bodemdierendag
- 5 oktober: Zpannend Zernike
- 9 november: Microscopiedag

Inmiddels hebben we een redelijk vaste jaarkalender, waardoor elk jaar er qua activiteiten min of meer hetzelfde uit ziet. Dit zorgt ervoor dat we ruim van tevoren kunnen plannen, locaties kunnen vastleggen en eventuele extra bemensing kunnen organiseren.

De Natuurkids **jaarkalender** ziet er als volgt uit:

- Januari/februari: Uilenballen pluizen
- Maart/april: Lente-activiteit
- April/mei: Vleermuizen spotten
- Juni: Slootjesdag
- September/oktober: Bodemdierendag
- November: Microscopiedag

Uilenballen pluizen is een jaarlijks terugkerende activiteit die we dit jaar hielden in het LeRoy Huis. De vondsten uit de uilenballen kunnen kinderen onder microscoop bekijken. Er hebben 5-10 kinderen deelgenomen.

Voor de **lente-activiteit** verzinnen we elk jaar iets anders. Dit jaar was er een speurtocht bij Coöperatie Woldwijk met aansluitend een knutselactiviteit. Er hebben 5-10 kinderen deelgenomen.

Vleermuizen spotten doen we in het Noorderplantsoen. Kinderen mogen batdetectors gebruiken om vleermuizen te spotten en leren op welke frequenties ze de verschillende vleermuissoorten kunnen vinden. Er hebben ongeveer 15 kinderen deelgenomen.

Slootjesdag is een landelijke activiteit van IVN. Dit jaar vond onze Slootjesdag plaats in het Scharlakenbos. Met behulp van schepnetten, loeppotjes en zoekkaarten konden kinderen waterdiertjes zoeken en bestuderen. Er hebben ongeveer 10 kinderen deelgenomen.

De **Bodemdierendagen** worden landelijk georganiseerd door het Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO-KNAW) en de Wageningen University & Research (WUR). Onze Bodemdierendag was bij het Knutselkasteel van TuinInDeStad. De activiteit bestond uit het zoeken en bestuderen van bodemdieren aan de hand van opdrachten en met behulp van loeppotjes en een microscoop. Ook waren er een aantal knutselopdrachten rond het thema bodemdieren. Er hebben 10-15 kinderen deelgenomen.

De **Publieksdag Microscopie** is een activiteit in de provincies Groningen en Drenthe en wordt georganiseerd door de Rijksuniversiteit Groningen. Onze microscopen stonden dit jaar opgesteld in Paviljoen 't Groene Hart in het Stadspark. Wij zorgen voor insecten, vlindervleugels, paddenstoelen e.d., maar kinderen kunnen ook zelf iets meenemen om onder de microscoop te bekijken. Er zijn 15-20 kinderen langs geweest.

Ook nemen we op uitnodiging deel aan festiviteiten en evenementen. Het Mini Natuurfestival (mei), de BiotOpenDag (mei/juni) en Zpannend Zernike (oktober) lijken jaarlijks terugkerende activiteiten te worden.

Het **Mini Natuurfestival** werd in 2023 en 2024 georganiseerd door Duurzaam Oosterpark voor max. 100 kinderen, maar wordt in 2025 een gemeentelijk evenement. Geïnspireerd door paardenbloemenpluisjes konden kinderen bij ons onderzoeken hoe ze een gedroogd boontje zo lang mogelijk in de lucht konden laten zweven door parachutes, helikopters, draaimolentjes etc. te maken.

De **BiotOpenDag** is de jaarlijkse open dag van de Biotoop, waar we altijd veel aanloop hebben. Met schepnetten, loeppotjes en zoekkaarten zochten kinderen naar waterdiertjes in het vennetje bij de Open Kas. Ook konden er insecten geknutseld worden.

Zpannend Zernike is het Groningse Weekend van de Wetenschap. Samen met de werkgroep Natuur en meer! organiseerden we een fossielenjacht rondom de Grote Markt. We hadden redelijk wat aanloop, ondanks dat we door de organisatie op een plek waren gezet waar we niet goed te vinden waren.

Dit jaar deden we voor de eerste keer mee met de **BioTOPvakantie**, een vakantieweek rond kunst, cultuur en natuur voor max. 25 kinderen van 8 t/m 12 jaar georganiseerd door de Stichting Contrapost in de Biotoop. Bij ons konden kinderen uilenballen pluizen en hun vondsten onder de microscoop bekijken.

Locaties en samenwerkingspartners

We proberen de basisschooljeugd in de gemeente Groningen zo goed mogelijk te bedienen. Daarom organiseren we onze activiteiten op verschillende locaties. We werken regelmatig samen met **Coöperatie Woldwijk**, het **LeRoy Huis** en de **Biotoop**.

Dit jaar werkten we ook samen met **TuinInDeStad**, wat voor herhaling vatbaar is.

In **Paviljoen 't Groene Hart** in het Stadspark hebben we dit jaar voor het eerst een activiteit georganiseerd, maar we hebben ervaren dat de ruimte daar te beperkt is om een kinderactiviteit goed tot zijn recht te laten komen. Ook merken we dat er op activiteiten die we bij het LeRoy Huis organiseren weinig kinderen afkomen.

Voor het vleermuizen spotten werken we samen met de **Stichting Vleermuizenwerkgroep Groningen**. Zij verzorgen tegen een onkostenvergoeding de excursie en nemen batdetectors en opdrachten mee.

Helaas is ondanks meerdere pogingen een samenwerking met de **Hortus** nog niet tot stand gekomen. Zowel van onze kant als van de kant van de Hortus is er de wens om samen te werken, maar omdat de Hortus vasthoudt aan het heffen van entreegelden, komt dit niet van de grond. Wij gaan uit van gratis activiteiten, zodat ieder kind mee kan doen.

Vooruitblik 2025

De voorjaarsactiviteiten voor 2025 zijn al vastgelegd:

- 1 februari: Uilenballen pluizen, Coöperatie Woldwijk
- 22 maart: Vogels & Bomen, Stadspark
- 12 april: Vleermuizen spotten, Noorderplantsoen
- 14 juni: Slootjesdag, Biotop
- Ook onze deelname aan het Mini Natuurfestival op 25 mei is vrijwel zeker

Jaarverslag PlantenWerkGroep 2024

De PWG bestaat uit Frans Kromme, Ernst Flentge, Eunice Mollema, Ike Pots, Rieke Doornbos, Jeanette Kappelhof, Anne van der Veen en Zwaan Schoterman.

We hebben de volgende activiteiten uitgevoerd:

1. Excursie 'Hoe komen planten en bomen de winter door'. Opkomst 16 deelnemers
2. Voor de afdeling Groei & Bloei Groningen hebben Ernst en Rieke een stinzenplantenexcursie begeleid. Als dank werd een gift aan het IVN gedoneerd. Opkomst 11 deelnemers
3. Stinzenplantenexcursie in het Noorderplantsoen. Opkomst 18 deelnemers
4. Excursie naar Hasbruch in Duitsland (hoorde nog bij de bomencursus uit 2024)
Opkomst 7 deelnemers
5. Excursie bij de Mikkelfhorst in Haren met de nadruk op waterplanten. Opkomst: 15 deelnemers
6. Excursie Appelbergen 'Zaden en Vruchten'. Opkomst: 14 deelnemers

Foto Jeanette Kappelhof

Jeanette Kappelhof en Anne van der Veen hebben zich in 2024 als nieuwe leden bij de PWG aangesloten. Daar zijn we heel blij mee.

Jaarverslag 2024 IVN-werkgroep Wilde Planten Tuinen

Traditioneel startte het seizoen voor onze werkgroep weer met de Plantjesmarkt in de Hortus op 14 april. Velen bezochten weer onze stand voor informatie, een sociaal praatje, uit nieuwsgierigheid of de aanschaf van een plantje. De standbemanning gaf weer uitleg over het plantje, welke vaak uit hun eigen tuin afkomstig was.

Een week later op 20 april waren we welkom in de tuin van Nynke Elzinga voor de ruildag. En natuur kon haar bijzondere achtertuin gewonderd worden. Een tuin rijk met waterpartijen en natte gedeelten grenzend aan en met uitzicht over de Mikkelfhorst.

Foto Ernst Flentge

Een aantal leden maakten gebruik van de uitnodiging van Groei en Bloei afd. Haren Eelde om een lezing bij te wonen van Jasper Helmantel van de Cruydhoeck.

Onze werkgroep leverde ook een bijdrage aan de serie lezingen van het IVN bij Terra MBO. Nico Rookmaker beheerder van de kruidentuin van het klooster in Ter Apel mocht een lezing en inspirerend verhaal houden over zijn kruiden en de historie van de tuin.

Aansluitend op de lezing hadden we vier net opgeleide gidsen gevraagd om voor het IVN een rondleiding te geven over hun afstudeeropdracht van Plant naar Medicijn, de kruiden in de Hortus. Op hun heel eigen wijze werd een leuke rondleiding verzorgd.

Op 19 oktober was het weer de beurt aan Willy Bakker om een ruildag in haar grote tuin te ontvangen. Naast het ruilen van eigenaars werd er door de 20 aanwezigen veel over planten gepraat onder het genot van veel zelfgemaakt gebak en een kopje koffie of thee. De meesten maakten natuurlijk ook een dwaaltocht door haar tuin.

Het jaar werd afgesloten met een prachtige lezing en powerpointpresentatie door prof. Jan Bakker Het diepgaande verhaal over de Drentsche Aa, zijn waterkwaliteit en de invloed daarvan op de plantengroei en de natuur liet een diepe indruk achter bij velen. Jan kan als een van de weinigen terugkijken op meer dan 30 jaar onderzoek naar deze unieke vegetatie in de Drentsche Aa.

Ernst Flentge
coördinator Werkgroep

Jaarverslag 2024 Vogelwerkgroep

Algemeen

Het was een goed jaar voor de vogelwerkgroep met veel activiteiten. Qua samenstelling is de werkgroep vrijwel onveranderd gebleven, helaas verliet wel één gewaardeerd lid ons.

De volgende activiteiten zijn dit jaar ondernomen:

Cursus roofvogels en uilen

Deze cursus is, met vijf theorieavonden en evenveel excursies, in december 2023 van start gegaan; het grootste deel ervan, 4 theorieavonden met bijbehorende excursies vond in de maanden januari t/m maart van dit jaar plaats en werd door de deelnemers erg gewaardeerd.

In december zijn we opnieuw gestart met deze cursus om de vorig jaar uitgelote belangstellenden alsnog een kans te geven. Omdat alle sprekers bereid waren nogmaals mee te werken konden we hetzelfde programma weer aanbieden, met enkele wijzigingen. De belangrijkste daarvan is de opsplitsing van de excursies in twee groepen, één op vrijdag en één op zaterdag, zodat er meer cursisten (40) konden worden toegelaten. Verreweg het grootste deel van de eerder uitgelote vogelliefhebbers doet nu alsnog mee.

Vervolg cursus vogelgeluiden

Ook voor deze voorjaarscursus, bestaande uit 3 theorieavonden en 3 excursies, is veel belangstelling. Er hebben zich 55 gegadigden gemeld, waarvan er slechts 24 geplaatst konden worden. Daarom wordt ook deze cursus, zij het in een enigszins gewijzigde vorm, in het voorjaar van 2025 opnieuw gegeven. De 24 deelnemers van dit jaar waren blijkens de evaluatie zeer tevreden.

Excursies

- 6 januari: Winterwandeling in de boswachterij Grolloo met 15 deelnemers. Het aantal soorten was beperkt, maar de grote groep wilde zwanen (>100) en de klapekster maakten het goed.
- 17 februari: rondwandeling Friescheveen en de Braak
- 23 maart: wandelexcursie in de Gasterse Duinen, in elk jaargetijde een aantrekkelijk gebied. We zagen zo'n 30 soorten, waaronder de boomleeuwerik, de geelgors en de klapekster.
- 15 mei: in het kader van de Nationale Vogelweek een publieksexcursie in de Onlanden
- 22 mei: in het kader van de week van de biodiversiteit een publieksexcursie in Tusschenwater, waar tgv slechte communicatie vanuit de organisatie slechts 5 mensen op af kwamen.
- 8 juni: excursie in Westerwolde, in de buurt van Weende, een leuk gebied, veel soorten.

Foto Klaas Heeres

- 29 juni: nachtzwaluwexcursie bij Wateren, alle aanwezigen hoorden en zagen de doelsoort
- 21 september: Lauwersoog, 18 deelnemers, met o.a. de grauwe franjepoot en Cetti's zanger
- 19 oktober: fietsexcursie Onlanden, die ondanks de slechte weersvoorspelling toch doorging. Met 15 deelnemers, vogelliefhebbers laten zich niet zo snel uit het veld slaan. We scoorden 42 soorten, veel watervogels waaronder waterral en dodaars.
- 16 november: Friescheveen en de Braak (voor beginners), 19 deelnemers, waaronder 7 nieuwe leden. Ongeveer 40 soorten waargenomen.
- 7 december: excursie naar de wintervoedselveldjes bij Schildwolde, met in totaal 12 personen 26 soorten waargenomen, waaronder een koppel van 5 patrijzen.

Overige activiteiten

- 5 oktober: Eurobirdwatch. De Europese jaarlijkse telling van trekvogels vond ook nu weer plaats op en bij het bruggetje over het Eelderdiep in de Onlanden. Ook dit jaar was er weer behoorlijk wat aanloop van vogelliefhebbers en voorbijgangers.
Hoogtepunten: een otter gespot en een wespindief waargenomen.
- Lezingen: de vogelwerkgroep organiseerde een lezing van Klaas Nanninga, op 7 februari, over het herkennen van vogels in de vlucht. Hiervoor was (te) veel belangstelling. Helaas kon niet iedereen toegelaten worden, 40 personen is het maximum aantal bij Terra MBO.
- Er werd twee keer een excursie voor nieuwe leden gehouden. Beide keren was/waren daar ook leden van de vogelwerkgroep bij aanwezig.
- Eén lid van onze werkgroep is actief in de Hortus bij het onderhouden en controleren van de vele nestkasten aldaar.
- 2 leden gingen als gids mee bij de vroege vogelwandeling in de Oosterparkwijk, die daar op Hemelvaartsdag werd gehouden.

Vogeltellingen

Vanuit de werkgroep doen verschillende leden op persoonlijke titel vogeltellingen oa:

- MUS(Meetnet Urbane Soorten)-tellingen in het voorjaar.
- MAS (Meetnet agrarische soorten).
- BMP: broedvogelmonitoring in de Onlanden.
- Tellingen voor de agrarische natuurvereniging "Collectief Midden Groningen", (wintervoedselveldjes).
- Slaapplaatstelling ganzen in de winter.
- Watervogeltelling
- PTT (Punt Transect Telling van Sovon) op 20 punten worden alle vogels geteld tussen 15 en 31 december.
- Lauwersmeertelling
- Slaapplaatstelling (blauwe-, grauwe- en bruine kiekendieven voor Kenniscentrum Akkervogels).
- Roofvogeltelling (voor GKA)
- Midwintertelling
- Roekenkolonietelling

Pretexcursie

In april is een deel van de vogelwerkgroep (met aanhang) een aantal dagen naar Hitzacker, aan de Elbe geweest, waar we dagelijks excursies in de omgeving gemaakt hebben en in totaal zo'n 110 soorten gescoord hebben. Genoten van (oa) kraanvogels, prachtige rode wouwen, zeearenden en luidkeels zingende veldleeuweriken. Verder zagen we heel veel reeën, hazen en een vos, En sporen van bevers, dassen en wilde zwijnen. Een mooie trip, niet te ver rijden en goed voor de teambuilding.

En in de nazomer zijn er nog een aantal leden gezamenlijk naar Spanje geweest, waar ze enthousiast van terugkwamen.

Vooruitblik

Zoals gemeld zijn we de eerste maanden van 2025 druk met de roofvogel en uilencursus en de vervolgcursus vogelgeluiden. Ook staan er alweer publieksexcursies op het programma en een pretextcursie naar de wintervoedselveldjes en Texel, beide in januari. Hoewel de tarieven voor het gebruik van Terra MBO weer gestegen zijn, slaagt de vogelwerkgroep er nog steeds in om de cursussen (minstens) budgetneutraal rond te krijgen.

Werkgroep Insect en meer!

Opgericht en goed gemutst konden we het oude jaar uit, de werkgroep Insect en meer!. Met een hartelijke steun in de rug door de IVN afdeling Assen, aangemoedigd door ons eigen bestuur en een wensenlijstje voor 2025. Onze start was wat voorzichtig, want willen mensen wel een nieuwe werkgroep. Maar het onderwerp kent zoveel deelaspecten en insecten zijn zo'n wezenlijke schakel in al het leven om ons heen dat enige terughoudendheid al snel verdween. Inmiddels zijn we met 8 deelnemers en daar hoeft het zeker niet te stoppen. 2025 staat in het teken van onze eerste presentaties (lezing bij Terra MBO op 9 april a.s. en excursies), eigen projecten en natuurlijk het formaliseren van de werkgroep binnen onze afdeling.

Foto Frans Kromme

Jaarverslag Natuurgidsenopleiding 2024

De eerste helft van 2024 stond voor de natuurgidsen in spe, in het teken van de eindopdrachten. In kleine groepjes hebben de aankomende gidsen een aantal prachtige eindopdrachten gemaakt:

- Diepje om; een boottocht door de diepenring van Groningen waarin de natuurwaarde van de diepenring aan de orde kwam.
- Een zintuigenwandeling voor natuurgidsen; hoe integreer je zintuiglijke beleving in je excursie
- Een stadswandeling langs geneeskrachtige planten met zelfgemaakte hapjes en drankjes onderweg.
- Excursie 'van plant naar medicijn' in de Hortus Haren.
- Een lezing 'biobased produceren met de natuur', inclusief quiz.
- Podcast 'inclusiviteit in het dierenrijk'; over relaties en partnerkeuze in de dierenwereld
- Podcast over verborgen natuur in de stad Groningen; de beschrijving van een aantal mooie plekken met interviews.
- Wandeling 'de kunst van het anders kijken'; mensen verwondering en inspiratie in de natuur laten beleven.

Op 8 juni werd de opleiding afgesloten met een prachtige excursie in het Elsburger Onland en een lunch in het Scandinavisch Dorp. 22 cursisten kregen hun diploma die dag.

We zijn blij met weer zoveel nieuwe natuurgidsen.

Excursie in volkstuincomplex Tuinwijck: Peter Huizenga heeft, los van een werkgroep, 7x een excursie gegeven voor in totaal zo'n 60 personen. Ook in 2025 geeft hij deze excursie weer maandelijks vanaf april t/m oktober op de 1^e zondag van de maand.

Groeningen : versterking in 2024

In 2024 zijn we weer vrolijk aan het werk gegaan. We praten over Jaargang 48 met de 96e en 97e uitgave van Groeningen.

Frans Kromme, Edda Kammenga en Denise Humalda waren voor het zesde jaar actief in de redactie. Edda kondigde haar vertrek uit de redactie aan, maar blijft actief bij de samenstelling van de Nieuwsbrief.

Peter Verschuren bleef enthousiast meedoen als redacteur. Jeanette Kappelhof bleek ook interesse in redactiewerk te hebben en heeft vanaf de tweede helft van 2024 meegewerkt aan de nummer 1 van 2025. Dit geldt ook voor Ingeborg Ross, zij was al bekend als schrijfster van de kinderrubriek. We hebben aldus een geweldige bezetting in de redactie!

Ook in 2024 ging onze vaste cartoonist Bert Holtkamp weer los met zijn pen en fantasie. De foto's van Frans Kromme waren ook deze edities een lust voor het oog, en Jan Faber zorgde opnieuw voor een strakke vormgeving.

De oproep in de lezersenquête om bijdragen te leveren voor Groeningen leverde een aantal schrijvers op. Zij moesten echter nog wachten met hun artikelen, want de nieuwe Natuurgidsen kregen in de zomeruitgave de volle aandacht in een special.

Zeer uiteenlopende onderwerpen passeerden in de twee nummers de revue: paddenstoelen, moestuinieren, het vliegend hert, vogelveren, dieren in brons en steen, wandelcoach, nachtzwaluw, diersporen, monstrositeiten, stedelijke natuurgebieden, jeugdactiviteiten, onbekende pareltjes, verborgen landschap, zweefvliegen, 24 afgestudeerde natuurgidsen, heilzame planten, de rivierprik, fotografie, kunst, een uitstapje voor de vrijwilligers, kruidentuinen en digitale ontwikkelingen. Van de bijna 500 leden ontving de helft een papieren versie en de andere helft een digitale. Groeningen.

Nieuwsbrief

Twee keer per jaar verscheen een digitale Nieuwsbrief samengesteld door twee van onze redactieleden: Frans en Edda. Hierin staan actualiteiten en activiteiten. Het plan is deze in 2025 uit te breiden naar 4 x per jaar. In elk seizoen valt er immers veel te beschrijven en aan te kondigen.

Wij worden elke keer weer blij dat we mensen hun verhalen kunnen laten vertellen. We hopen lezers te stimuleren om er op uit te gaan in onze natuurgebieden.

Op naar de volgende uitgaves!

De redactie van Groeningen Frans, Edda, Peter, Jeanette, en Denise

Instagram IVN Groningen Haren.

Het Instagram-team heeft zich uitgebreid. Hiltje Kamminga is ons komen versterken!

We stellen ons ten doel inhoudelijke berichten te plaatsen van werkgroepleden: foto's van waarnemingen met daarbij een verdiepende tekst of een beschrijving van wat we beleefd hebben.

We hebben dit jaar 64 berichten geplaatst. De berichtenteller staat nu in totaal op 341. We hebben 743 volgers. Bijna 300 meer dan vorig jaar.

De komende tijd gaan we op deze manier verder. We hebben er nog steeds plezier in.

Team Instagram: Ike, Edda, Frans en Hiltje

En als afsluiter van dit jaarverslag op de volgende pagina de laatste Instagram-post van 2024

IVN Groningen Haren wenst je fijne feestdagen
en een gelukkig, gezond en groen 2025!

